

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.632.

Seljačka demokracija.

Naloga opozicije je, da pripravi novo politiko in da izdela sistem, ki mora omogočiti boljše gospodarstvo. Opozicijska naloga je zato za vsako zdravo stranko ona krepka zaletna deska, po kateri je skok v vladu nujen. Seveda le za stranko, ki v opoziciji dokaže, da nekaj zna in da je nosilka boljšega sistema. O sedanjih opoziciji pa tega ni mogoče reči, pa čeprav se je prepletkala z mnogobetajnim naslovom seljačke demokracije.

Ali stvar je v tem, da smo do danes slišali šele ime te nove tvorbe, da pa že mesece čakamo, da izvemo tudi za njeno vsebino. Na njeno vsebino pa moramo biti tem bolj radovedni, ker je znano, da je še letos ušel St. Radić čisto drug seljaški program, kakor pa ga je izpovedoval Sv. Pribičević. Ali naj bo ta seljačka demokracija uresničevanje mednarodnega agrarno-socialističnega programa ali pa le izraz težnje, ki jih zagovarjajo razne meščanske barvane kmečke zveze, o tem ne črhne nihče niti besedice, pa čeprav je v tem jedro vsega vprašanja.

Kajti jasno je, da nazira agrarni socializem čisto drugače na državno politiko ko pa razni meščanski »Landbunde«. Kmečke zveze, pri katerih imajo veleposelniki odločilno besedo, skrbijo samo za visoko zaščitno carino na poljedelske proizvode, dočim hoče agrarni socializem čisto predrugačiti red v državi. Še bolj se razlikuje agrarni socializem od kmečkih zvez po svojem kulturnem programu, ki je skoraj revolucionaren.

O vseh teh razlikah in o vseh teh stvarih pa ne slišimo od novih tvorcev seljačke demokracije niti besede. In vendar pravita Radić in Pribičević, da bosta vodilo v Beogradu eno politiko, da eden brez drugega ne bo stopil v vladu, a kako bosta mogla z diametralno nasprotnimi nazori vladati, tega ne izvemo in ne izvemo.

Ali pa sta morda Radić in Pribičević znašla nov tip seljačke demokracije, ki odgovarja na eni strani bivšim Radićevim mirotnim fantazijam, na drugi strani pa vseskozi realnemu preganjanju demokracije pod vladno Pribičevića? Deloma bi to skoraj morali misliti, ker so na pr. volitve v zagrebško akademsko podporno društvo dokazale, da je batinanje še vedno prvi argument integralnih Jugoslovenov.

Da pa bo mešanica pojmov še večja, vidimo, da vodi sam. dem. stranka prav isto meščansko kapitalistično politiko, ko preje. Še vedno hoče biti zastopnica vseh stanov, kar je v nasprotju z vsakim seljaškim programom in še vedno govori delavcem o potrebi konsumentске politike, kmetom pa o potrebi agrarne zaščitne carine. Idejni kaos na vsej črti, to je danes seljačka — demokracija in ta edino še predstavlja nekako opozicijo.

Iz vsega se vidi, da je vsa seljačka demokracija nastala iz same zadrege in da zato nima nobenega drugega namena in pomena, ko da zakrije slabo organiziran taktičen maneuver. Kričava gesta naj naredi vtis, ko da bi se pod seljačko demokracijo pripravljala bog zna kako velika stvar, ki bo zavladala v državi. V resnici pa je vsa ta seljačka demokracija brez vsebine in samo povečuje brezdejnost našega strankarskega življenja.

S tem pa seveda ne rečemo, da bi bila seljačka demokracija tudi načelno napačna. Nasprotno bi mogla baš pri nas imeti največji pomen. Toda predpogoj je, da je njen program jasn, ne pa da pomeni samo žongliranje z dvema poj-

Trocki pod nadzorstvom Čeke.

Moskva, 5. decembra. Na 15. kongresu komunistične stranke sodeluje 1400 delegatov, med katerimi je tudi mnogo opozicionalcev. Na tem kongresu so tri struje, in sicer desničarska frakcija, ki ji je na čelu Kalinin in predsednik sovjetskih ljudskih komisarjev Rikov. Centrumaški skupini je na čelu Stalin, generalni sekretar stranke. Tretjo skupino tvori opozicija.

Na kongresu je bil izvoljen poseben odbor, ki naj reši vprašanje opozicije.

Moskva, 5. decembra. »Pravda« javlja, da je Trockij prejel zelo težko izključitev iz stranke od najvišjega strankinega foruma. Trockij se je še vedno nadejal, da do tega ne pride, a sedaj je padla odločitev. Okrog 300 delavcev je manifestiralo za Trockega in je prišlo do krvavega spopada, ki so ga izvajali ogorčeni nasprotniki Trockega.

»Izvestija« javljajo, da je skušal Kamenjev zadnji čas večkrat zapustiti Moskvu, a so mu to vedno preprečili agenti G. P. U., ki neprestano pazijo nanj in na ostale voditelje opozicije. Doznava

se, da bi bil moral Kamenjev imeti sporazumno s Trockijem nekoliko sestankov z voditelji opozicije iz notranosti, a ni mogel priti v stik s svojimi ljudmi. G. P. U. nima konkretnih podatkov za preganjanje opozicije in se tudi ne morejo začeti aretacije. Sovjetska vlada ne bo aretirala voditeljev opozicije, ker bi to izzvalo ogromno reakcijo v notranosti Rusije. V Moskvi vlada prepričanje, da bi bil, ako bi prišlo do aretacij, prvi poleg Trockega aretiran Kamenjev, ki uživa velik ugled v opoziciji.

Prvaki opozicije javno obtožujejo oblastnike, da so zakrivali samomor Joffeja, ker se njegovemu delu delali povsod ovire in mu protivili na vsakem koraku. Opozicionalci poveličujejo Joffeja kot zaslužnega in izkušenega politika in vale na naslov vlade težke obtožbe, ki imajo odmev v množicah, zlasti v notranosti.

Vsekakor se pričakujejo v Rusiji v kratkem dogodki, ki bodo zainteresirali svetovno javnost.

Poljska grozi, da bo izstopila iz Zveze narodov.

Berlin, 5. decembra. »Berliner Tageblatt« javlja, da je Poljska sklenila, da izstopi iz Zveze narodov, ako ne bodo izpolnjene vse njene zahteve. Poljska zahteva obnovo diplomatskih odnosov z Litvo in končno rešitev vprašanja Litve. Poljska je pripravljena na vse, pa tudi na skrajne korake.

Berlin, 5. dec. Predsednik litvanske vlade Voldemaras je izjavil zastopnikom tiska, da je litvansko-poljski problem zelo zamotan in se reši lahko samo po etapah. Voldemaras je dodal, da brez kršitve pogodbe, ki je bila sklenjena v Suvalki, ni mogoča vojna med Litvo in Poljsko.

ANGLIJA NA VSAK NAČIN ZA SPORAZUM MED FRANCIJO IN ITALIJO.

London, 5. decembra. »Saturday Review« piše, da bo angleška vlada zastavila ves svoj vpliv v Parizu in Rimu, da pride do sporazuma med Italijo in Francijo. V tem pogledu je angleška vlada že napravila korake v Parizu, pa se zdi, da je Briand privolil, da se začne pogajanja z Italijo.

FRANCOSKI POGOJI ITALIJI.

London, 5. decembra. »Westminster Gazette« prinaša informacije, da je Francija pripravljena za sporazum z Italijo, a pod sledečimi pogoji: 1. da se Italija iskreno obveže, da bo prenehala z izvajanjem dosedanje politike zbadanja Francije; 2. da se odreče svoji politiki nasilne ekspanzije na Balkan; 3. da začne z iskrenimi pogajanjimi urejati ves demokratiški problem.

Zaradi teh zahtev je, kakor sklepa omenjeni list, sporazum med Italijo in Francijo nemogoč, ker Italija ne bo dopustila, da bi Francija razvila svojo hegemonijo na Balkanu.

»BUND« ODGOVARJA MARIANIJU.

Bern, 5. decembra. Včerajšnji »Bund« prinaša obširen odgovor italijanskemu profesorju Marianiju, ki je v tukajšnjih listih obrazložil temelje nove italijanske politike. Kakor pravi »Bund«, je ta odgovor napisal jugoslovanski politik.

V odgovoru se dokazuje, da Italija ne more uspešno razvijati svoje gospodarske ekspanzije brez prijateljstva z Jugoslavijo. Mogoče je, da vodi fašistični režim svojo novo politiko kljubovanja na Balkanu zaradi fašistične notranje politike in pa zaradi javnega mnenja, ki zahteva take geste. V tem primeru pridobiva fašistični režim samo začasno, a izgublja italijanski narod, čegar interesi se tako ne morejo povoljno razvijati,

moma, kar je v jedru Radić-Pribičevićeva seljačka demokracija.

istotako pa izgublja tudi Jugoslavija, ker mora vso svojo energijo posvečati samoobrambi in končno izgublja tudi ves civilizirani svet zaradi vojne psihoze.

RUMUNIJA JE ZAPROSILA ZVEZO NARODOV ZA POSOJILO.

Bukarešta, 5. dec. V političnih krogih se trdi, da bo vlada, ker ni mogla doseči sporazuma z Narodno seljaško stranko in ker za to ne more dobiti zunanega posojila 50 milijard lejev, skušala dobiti potrebno vsoto za investicije preko Zveze narodov. Vintila Bratianu je bil že prej hotel na ta način priti do denarja, a se je pokojni Joan Bratianu temu energično protivil, da bi Rumunija tako prišla pod finčno kontrolo Zveze narodov. Dasi ta vest ni demantirana, se v vladnih političnih krogih vendarle veruje, da bo Rumunija kot državnozmagovalka zahtevala posojilo od Zveze narodov v 10. letu svoje obstoja.

SPORTNE VESTI.

Zagreb, 5. dec. Včerajšnja tekma med Hajdukom in Haškom se je končala z rezultatom 4 : 0. Predtekmo sta igrala Vojaški SK in rezerva Concordije z izidom 4 : 3.

Druge tekme so bile: Pekarji : Uskok 2 : 1; Slovan : Zagreb 2 : 0; Maksimir : Amaterji 1 : 0; Mesarji : Borongaj 9 : 0.

Beograd, 5. decembra. Včeraj se je vršila tekma Beograjskega spotenga kluba dopoldne s Slavijo z rezultatom 5 : 2 v korist BSK-a. Popoldne je BSK igral mednarodno tekmo proti budimpeštanskemu moštvu UTE, ki se je završila z izidom 3 : 1 za UTE.

Subotica, 5. decembra. Včeraj sta se vršili dve tekmi za prvenstvo subotiskega podsava, in sicer med Subotiskim sportnim klubom in Žakom z rezultatom 2 : 2. Druga tekma Sanda proti Subotiskemu sportnemu klubu 9 : 1 v korist Sanda.

Radikalni centum za rekonstrukcijo vlade.

RADIKALNI CENTRUM ZAHTEVA SKLICANJE RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 5. decembra. Radikalni centum zahteva od Vukičevića skorajšnje sklicanje seje radikalnega kluba in pretres splošne politične situacije. Ta akcija radikalnega centra izvira odto, ker se je radikalni centum dosedaj že večkrat lahko prepričal, da Vukičević ne misli dati centru nikakih koncesij in se tudi iz dela predsednika vlade jasno vidi, da namerava izvesti svoje načrte brez ozira na razporeženje, ki obstaja v radikalnem centru. Ker se predvideva, da stojimo pred značilnim političnim dogodkom, to je, da osnuje SLS z radikali, en klub in ker označuje Vukičević to kot svoj političen uspeh, so centruša začeli s krepkejšo akcijo, da bi postal Vukičević po tem uspehu protivnik mnogo brezobzirnejši in odpornejši.

Centrumaši hočejo v prvi vrsti doseči rekonstrukcijo vlade, da bi tako prišlo v vladu nekaj oseb radikalnega centra. Ali bo Vukičević na to pristal, je težko reči. Kakor se zdi, stremi Vukičević za tem, da prezre to prizadevanje centruša. Centrum polaga sedaj veliko nade na pašicevce, o katerih misli, da se ne bodo mogli sporazumeti z Vukičevićem. Vukičević je zadnji čas bolj voljan, da gre pašicevcem na roko in da napravi z njimi sporazum in da tako okrepi svojo pozicijo. Najuglednejši pašicevci, med katerimi sta Krsta Miletić in Ilija Mihajlović, so sedaj v Knjaževcu, kjer skupno z Aco Stanojevićem konferirajo o onih dogodkih, do katerih lahko pride te dni v radikalnem klubu.

Kar se tiče drugih političnih krogov, zlasti opozicije, centruša pažljivo sledujejo vse to gibanje, ki ga pripravljajo nekateri člani radikalnega kluba proti Vukičeviću. Treba je tudi omeniti zelo zanimivo dejstvo, da je skupina Voje Marinkovića solidarna z radikalnim centrom (?). Parlamentarni krogi verujejo, da bo Vukičević sedaj najprej skušal izvesti svoj pakt prijateljstva z dr. Koršcem. V tem slučaju bi podpiral Vukičevića proti centrušašem ves SLS klub, čegar poslanci bi bili povsem izenačeni z radikalnimi poslanci. Ako se upošteva, da je še 30 poslancev pašicevcev in da je ena skupina neodločnih ljudi, smatrajo politični krogi, da bi Vukičević v primeru take politične operacije lahko okrepil svoj položaj.

SPORAZUM GLEDE NOVEGA OBČINSKEGA ZAKONA DOSEZEN.

Beograd, 5. dec. V vladi je bilo doseženo spglasje glede novega zakona o občinah o načinu, kako naj se vrši izvolitev občinskih uprav. Sprejet je sistem, kako naj se izvolijo in konstituira odbori. Ta zakonski načrt bo ta teden predložen narodni skupščini.

Kar se tiče zakona o vrhovni državni upravi, se zdi, da bo gotov do srede in bo takoj po končani razpravi v ministrskem svetu predložen parlamentu.

FINANČNI MINISTER ODPOTOVAL V FRANCIJO.

Beograd, 5. decembra. Sinoči je z brzim vozom ob 6. in pol odpotoval minister financ v inozemstvo. Po službenem poročilu pojde dr. Bogdan Marković v Nico in potuje preko Nemčije v Francijo. Nekateri trde, da se finančni minister Marković po svojem povratku iz tujine ne vrne več na svoje mesto. Vendar pa ta vest še ni potrjena.

Še o socialni in socialistični politiki.

Naša izvajanja, da obstoji v Sloveniji le hujška socialistična politika, ne pa tudi stvarna in konstruktivna socialna politika, so zadela v živo in bila od vseh trezno mislečih ljudi sprejeta z odobravanjem. Seveda pa ni bilo naša izvajanja po volji onim, ki so krivi, da je danes delavec ravno tako ogrožen nad »uspehom« naše socialne politike kot delodajalec. Zato se nismo čudili, če je bila »Delavska politika« ogorčena.

In ker poznamo »Delavsko Politiko« in njen kulturni ton, se tudi nismo čudili, da je odgovorila »Delavska politika« na način, ki med kulturnimi ljudmi ni v navadi.

V svojem članku smo nastopili proti preobremenitvi podjetnikov za stvar, ki ne daje delavcu tega, kar bi morala in mogla dati. Da je naše stališče pravilno, je jasno dokazal veliki protestni shod delavcev v Splitu, ki so zahtevali, da se okrogli urad za zavarovanje delavcev sploh odpravi. In za svojo zahtevo so navedli tehtne argumente in med drugim tudi to, da zdravniki sploh ne smejo predpisati zdravil, ki bi veljala več kot 12 dinarjev. Kakšen smisel naj ima potem še zavarovanje, naj povedo tisti, ki so krivi, da je pri nas iz socialnega zavarovanja nastalo le socialistično zavarovanje.

Gospodje pri »Delavski politiki« sicer sami dobro vedo, da so naša izvajanja točna, vendar česar tudi ne odgovarjajo na bistvo naših trditvev, temveč si skušajo pomagati z grdim podtikanjem. Zato si predrznejo pisa-

ti, da smo nastopili proti zlorabi socialnega zavarovanja zato, ker nimamo srca za delavca. Da, tako daleč gre celo predrznost teh ljudi, da si upajo pisati, ko da je naše stališče, da naj bolan delavec pogine, da naj pogine za plotom invalid, da bo potem manj stroškov.

Smatramo pod svojo čast, da bi na tako podla podtikanja odgovorjali, ker so poleg tega tudi presmešna. Pač pa si naj gospodje okoli »Delavske politike« zapomnijo, da se silno motijo, če mislijo, da bodo nas preplašili v tistimi znanimi metodami, ko se proglasa za reakcionarca vsak, kdor se ne strinja s socialističnimi politikami, sicer slavnimi po svoji absolutni nesposobnosti. Naj kar »Delavska politika« kriči o naši brezsrčnosti, brez čira na to kričanje bomo še nadalje nastopali proti temu, da mora vsled drage uprave plačevati industrija preveč za socialno skrbstvo, da pa zopet zaradi slabe uprave nima nič delavec od tega. In o tem bomo razpravljali tako dolgo, da bo to spoznanje prodrlo tudi v vladnih krogih in da bo tudi pri nas socialistična politika izginila iz socialnega skrbstva.

Tudi na tem polju mora nastati red, ker niso socialne institucije zato tu, da imajo strankarski agitatorji plače, neprimerno visoke plače, temveč da pride delavec do resnične podpore.

Tako je in gospodje pri »Delavski politiki« kričite, kakor vam ugodno!

Pravilna porazdelitev podjetij z industrijskim katastrofom.

Pripomočkom življenja namenjeno delo se je v modernih državah mogočno razvilo, a la razvoj teče enostransko pot in je le navidezno usmerjen v javno korist. Vse delo so oprtili državam, ker mu navidezno manjka pridobitvenega vidika: zato ga plačuj država, a mi ga bomo pošteno izkoriščali. Bolnišnice, šole, zavarovanja, promet, pošta in podobna podjetja vodi država navidezno radi državne nepristranosti in varnosti, de facto pa zato, ker spekulacija v njih ne vidi dovolj velike možnosti za uspešen dobiček. Pošta in bolnišnice, šolstvo in cerkvene občine, promet in ceste so bile nekdanj v zasebni oskrbi in jedva nekaj desetletij je od tedaj, ko so jih jeli podzavljati. Dandanes so vsa ta podjetja na široko razpredena in draga, ker države ne poznajo komercijalizacije; javnosti — proti zasebnim podjetjem — pa koristijo le v toliko, ker so, vsaj navidezno, pristopna vsem državljanom. V drugem oziru namreč ne smemo trditi, da so zasebne šole dražje in slabše od državnih, saj jih imajo marsikje še dandanes, isto velja za (redovniške in neredovniške) bolnišnice, pošto in tudi cerkvene občine se v mnogih kajih razvijajo zasebno ob golih prispevkih njihovih vernikov. Pri nas seveda se je podzavljavanje gorenjih institucij tako udomačilo in upeljalo, da bi drugačna uredba sploh ne prodrila več!

Razvijajoče moderno življenje pa ima od XIX. stoletja dalje tudi celo vrsto novih, obrtnih in industrijskih podjetij, katerim bi v resnici morala država načelovati, a so prepuščena samim sebi. Od čevljarja na dvorišču mestne stavbe do obširne tovarne sredi obdelane pokrajine ni v tem oziru ne sistema, ne reda in marsikateri se uniči, ker je svoje podjetje postavil na neprimernem kraju, in marsikje je draginja, ker manjka podjetij.

Govorimo v primerah!

Sredi gorate pokrajine je velik slap; planinci ga občudujejo, okoli pa je gozd, ali so revne koe. Da bi bila ondica cesta ali železnica, bi postavili turbino in ustanovili tovarno. Mesto revnih bajtarjev bi živeli solidni delavci in podjetniki.

Sredi močvirnega sveta kopljejo šoto, konjček ali človek jo zvota v bližnje mesto in zaslužek je le nekako prisiljena krajevna obrt. Ako bi sredi močvirja postavili elektrarno in kurili s šoto (briketi) bi okolica imela luč in gonilno silo.

Skozi šume teče plovna reka. Les sekajo za domačo rabo in redko naseljenstvo se celo izseljuje. Ako bi reko regulirali, upeljali primerno plovnost, bi porabili les za najrazličnejše lesne izdelke, a kurili bi z žaganjem in po ceni vodni poti pripeljanim premogom.

Razum teh treh bi mogli navesti trideset primerov, kako si zboljšati in dvigniti zaslužek, kajti taki primeri tudi v resnici na zemlji že obstajajo. Seveda pa takih podjetij ne more ustanovljati subjektivni posameznik, temveč objektivna država. Kaj je morda država zato vsvarjena, da vodi le neprimoditna, a draga vstanove? Ne! Država je v prvi vrsti zato, da dvigne vrednost sveta v objektivno, splošno korist in s tem tudi sebi povzra dohodke. Zato je že v Srednjem veku ustanovljala domačo industrijo, pa tudi rudarska in druga podjetja, katerih posameznik ne more.

Kjer je premog treba upeljati industrijo a to mora storiti država z zboljšanjem prometa (ceste, železnice), ali v lastno izrabo. Kjer je železo, treba omogočiti železarsko industrijo. Kjer je svinec ali baker, treba vpejati električno industrijo. Kjer je voda, šuma treba upeljati vodni promet in domačo industrijo; kjer so majhni rudniki manj važnih snovi (kreda, antimon itd.) mora jih voditi država v skupni eksploataciji, ker posamezna podjetja z 10—20 delavci ne uspevajo. Povsod kjer ruda, voda, premog ali les omogočajo primerno industrijo, jej mora dati država primeren pričetek in oporo (a ne v razmetanih podporah, temveč v izboljševanju prometnih sredstev).

V to je v prvi vrsti potreben industrijski katastrof, kjer razvidi delalčen podjetnik, kje je mogoča tovarna ali podobno podjetje. Kakor večina držav, tudi naša država mora in mora za vsako stroko imeti vsaj eno tovarno; toda: industrijski katastrof mora povedati, kje bi bila ustanovitev posameznih podjetij primerna. Dandanes zasebnik tava v temi, in on in država imata škodo. Novo Brdo v Srbiji n. pr. je imelo in ima bogate rudnike, a izrabljali so jih Nemci, Italijani, Grki in Turki; naši niti zlata niso izrabili zase. Isto delajo dandanes pri nas Angleži in Francozi.

Tak industrijski katastrof je prva naloga države, da pravilno porazdeli industrijska podjetja, jih varuje insolvent, podpira najprej domačine in izdelke izrablja najprej zase, potem za tuje in s tem gospodarsko in finančno dviga sebi dohodke.

J. Z.

Politične vesti.

— Izvršitev blejskega sporazuma. Zagreb. »Narodna politika«, glasilo pučke stranke in znana po svojih dobrih odnošajih s SLS, piše z ozirom na zadnji sestanek Korošca z Vukičevićem in Marinkovićem tole: Vse vesti o fuziji SLS in NRS so ne samo mnogo prezgodnje, temveč tudi popolnoma neločne in tendenciozne. Kar se tiče blejskega sporazuma ni z Vukičevića strani izvršen niti prvi del, ker ni dobil Jugoslovanskega kluba na vladne posle onega vpliva, ki mu pripada po sporazumu. Da pa se to ni zgodilo, ni krivda Vukičevića, temveč posledica političnega položaja. Nadatje treba konstatirati to, da v blejskem paktu ni niti govora o kakšni fuziji SLS z NRS in da bi SLS opustila svoj program in žrtvovala svojo politično samostojnost. Blejski pakt govori le o parlamentarnem sodelovanju. Kako bi moglo biti to sodelovanje najuspešnejše, bo pokazala prihodnost. Ne more pa priti do izvedbe blejskega sporazuma, dokler niso konsolidirane razmere v radikalnem klubu. Kajti SLS bi prišla v zelo neroden položaj, če ne bi sklenila sporazuma z vsemi radikalnimi skupinami. — Da se je udeležil sestanka tudi Marinković, je bil vzrok v obnovitvi pogajanj z Vatikanom.

— Pomemben nastop našega delegata dr. Markovića na varnostni konferenci. Njen zaključek. Zadnja seja varnostne konference je postala zlasti pomembna vsled nastopa jugoslovanskega delegata dr. Laze Markovića. V daljšem govoru je poudarjal, da je »mogoče v raznih delih Evrope vladajočo nesigurnost odpraviti le s konkretnimi političnimi odredbami. Tudi francosko-jugoslovanska pogodba je dokaz vladajoče nesigurnosti, vendar pa je treba priznati, da je po-

godba sigurnost ob Adriji povečala. Dokler ne bo Zveza narodov teh ognjišč nesigurnosti odstranila, bodo take pogodbe vedno potrebne. Marković obžaluje, da se čuti tudi Albanija nesigurno, pa čeprav ji od Jugoslavije ne grozi niti najmanjša nevarnost. Še težje je, da je celo neka velesila (Italija) istega mnenja. Z ozirom na tak dejanski položaj so znanstvena razpravljanja o nesigurnosti čisto odveč. Potrebno je le praktično delo. Treba je že enkrat misel o obilgatornih razsodiščih sprejeti ali odkloniti. Predvsem se morajo o tem odločiti velesile. Rečeno je bilo, da nove meddržavne pogodbe ne smejo biti podobne predvojnimi. Vseeno pa se sklepajo take pogodbe in Zveza narodov jih registrira. To pa je napačno in potrebno je, da Zveza narodov vsako pogodbo pregleda in šele po njeni pozitivni kontroli tudi registrira. — Izvajanja dr. Markovića so napravila močan utis, vendar pa so se delegati vsled košljivosti zadeve bali o njej razpravljati. Ko je nato še povedal grof Bernstorff nemško stališče in so bili izvoljeni za poročevalce delegati Holsti (Finska), Politis (Grčija) in Hodges (Holandska), je bilo zasedanje zaključeno. Prihodnje zasedanje se prične 20. februarja.

— Francosko časopisje hvali Markovičev nastop. »Homme libre« smatra Markovičev nastop kot zelo pomemben. Marković je sretno dosegel, da je zainteresiral Zvezo narodov za Albanijo, a da pri tem ni stopil iz okrilja dnevnega reda varnostne konference. — »L'Ouvreur« hvali iniciativnost Markovića. Zveza narodov bi storila težko napako, če bi iz strahu pred gotovo občutljivo vprašanje ne proučila vprašanja, ki ga je razgrnil jugoslovanski delegat. »Echo de Paris«

pravi, da je bil Markovičev protest upravičen. »Volonté« poudarja, da je Markovičeva zasluga, da je ostro in umereno razgrnil celo vrsto vprašanj, ki so tem pomembnejša, ker so jih sedaj razumeli tudi oni, ki o njih prej niso bili niti najmanjše informirani.

— »V Albaniji diši po smodniku«. Pod tem naslovom poroča praški nemški list iz Tirane: Sklenitev italijansko-albanske pogodbe se je tu najprej prikrivala. Šele po lagoma je prodrla vest, da je bila sklenjena za dvajset let veljavna defenzivna in ofenzivna pogodba. Predzgodovina pogodbe je karakteristična. Ko je italijanski poslanik v Draču pozval Ahmeda, da sklene to pogodbo, se je Ahmed obotavljal. Med tem pa so pridobili Italijani za sebe Ahmedovo okoliščino in Ahmed Zogu je bil v težavnem položaju, da je moral ali podpisati pogodbo ali pa odstopiti in tvegati svoje življenje. Da bi tudi z gospodarskim pritiskom pospešili sklenitev pogodbe, so Italijani kot gospodarji Narodne banke za več dni zaprli banko za vse potrebe dežele. Grozili so celo, da 1. decembra ne dobe uradniki plač in da bodo vzeli zlato podlago iz banke. Pod tem pritiskom je končno prišlo do pogodbe. Prebivalstvo, zlasti trgovci, so z novo pogodbo zelo malo zadovoljni. Splošno sodijo, da je Albanija pred večjimi nemiri. Prebivalstvo je vedno bolj sovražno napram italijanskim oficirjem in albanski oficirji ne občejuje z italijanskimi niti najmanjše prijateljsko. Povsodi se čuti razpoloženje: V Albaniji diši po smodniku.

— Misija novega francoskega poslanika v Rimu. Po vesteh pariških listov ima novi poslanik Beaumarchais prirediti v Italijo pogajanja zaradi Tangera, italijanskih kolonistov v Tunisu in o vprašanjih, ki so nastala vsled podpisa francosko-jugoslovanske pogodbe. Francoski listi mislijo, da se bo misija Beaumarchaisa posrečila v popolnem obsegu.

— Italijansko-albanska zveza ratificirana. Italijanski parlament je brez debate ratificiral italijansko-albansko vojaško zvezo. Pred ratifikacijo je bilo prečitano Mussolinijevo poročilo o pogodbi. V tem poročilu se med drugim pravi, da je albansko-italijanska vojaška zveza vseskozi pacifiistična pogodba, ki ima samo te cilj, da zagotovi albansko neodvisnost.

— Poljsko-litovski spor. Izjava Pilsudskega, da bo odredil mobilizacijo poljske armade, če ne bo Zveza narodov ugodila poljskim zahtevam, je napravila v Ženevi silen utis in je zelo potisnila v ozadje zanimanje za potek varnostne konference. Utis Pilsudskijeve izjave je bil povečan še vsled tega, ker je nazval Pilsudski Voldemaras za norca. Na zasedanju Sveta Zveze narodov pa bo Voldemaras zastopal Litvo in bo kot tak enakopraven Pilsudskemu. Nastala bo tako nemogoča situacija. Zato mislijo nekateri, da je podal Pilsudski svojo ostro izjavo proti Voldemarasu samo vsled tega, ker je vedel, da se bo med tem že izvršil v Litvi puč in ne bo Voldemaras več zastopnik Litve.

— Češkoslovaški proračun sprejet. Po večdnevni debati je češkoslovaška zbornica po zaključni besedi glavnega referenta Hnideka s 183 proti 62 glasovom sprejela proračun. Opozicija je predložila tekmo vse debate 284 izpreminjavalnih predlogov in 365 resolucij, ki so pa bile vse brez izjeme odklonjene. Za nekatere postavke proračuna je glasoval tudi del opozicije.

— Pred združitvijo vseh socialističnih strank na Češkoslovaškem. Vodstvi češke in nemške socialno demokratične stranke sta dovršili vse priprave za sklicanje skupnega kongresa vseh socialističnih strank Češkoslovaške. Kongres se bo vršil januarja meseca v Pragi in se ga udeležijo nemški, češki, madjarski, poljski in karpatskoruski socialisti, ki pripadajo II. internacionali. Narodni socialisti se kongresa torej ne udeležijo. Svrha kongresa je najti podlago za skupen boj proti »meščanski reakciji«.

Kratke vesti.

Francoski vojni proračun znaša 6.2 milijard in je za 1.2 milijarde večji od lanskega. Vendar pa je manjši od proračuna v letu 1918. Poročevalec je konstatiral, da potroši Francija za svojih 600.000 vojakov manj kot Nemčija za svojih 100.000.

Vatikan išče posojilo v Ameriki. 15. komunistični kongres je bil v soboto odprt v Moskvi v prisotnosti 1600 delegatov. V predsedstvo so bili med drugimi izvoljeni Stalin, Rikov in Kalinin. Od opozicije ni bil nihče izvoljen.

Naša trgovinska bilanca v prvih 9 mesecih l. l. je za 634.600.000 dinarjev deficitna. Vojaška kontrola nad Avstrijo bo vsled sklepa veleposlanske konference 31. januarja 1928 popolnoma odpravljena.

Voldemaras zanika v posebni izjavi, da bi Litva mobilizirala.

Stavka pristaniških delavcev je izbruhnila v Avstraliji. Je to največja stavka, kar jih je bilo v Avstraliji.

Cangkašek se je poročil s sestro vdove Sunjatsena.

Prosveta.

Novinarski koncert. Jugoslovensko Novinarsko Uduženje, sekcija Ljubljana je kot običajno vsako leto tudi letos priredilo v proslavo narodnega praznika dne 1. decembra zvečer v veliki dvorani hotela Union velik koncert, na katerem so iz prijaznosti sodelovali: operni orkester Narodnega gledališča v Ljubljani, Sancinov komorni trio, Glasbeno društvo »Ljubljana«, operna pevka Vera Majdičeva, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in kons. prof. Janko Ravnik. — Prireditelj je tradicionalna in si vselej lahko čestitila na rekordnem posetu, ki ga druge koncertne prireditve med letom, dasi po vzporedi zanimivejše ponavadi niso deležne. Namen koncerta je pač dobrodelen, javnost ceni naporno novinarsko delo, zato rada s

Številnim obiskom prvodecemberskega koncerta izreče novinarjem svoje priznanje, oficijelni krogi se ga že zaradi narodnega praznika morajo udeležiti. Prireditelji so na drugi strani sodelujočim za naklonjenosti hvaležni, zato tudi poročila v listih drugi dan niso bila pisana v strogem tonu ljubljanske kritike, marveč blagotono, ugodno, malodane vseskozi pohvalno. Sam sem bil med sodelujočimi, zato je zame opravičljivo, da o posameznih točkah in njih izvajanju ne pišem. Glavno je, da so bili poslušalci zelo zadovoljni, z gmočnim učinkom pa gotovo tudi novinarji.

Dva dni pozneje pa je v isti dvorani koncertiral orkester kraljeve garde iz Beograda pod vodstvom višjega kapelnika podpolkovnika Dragutina Fr. Pokornjaja. Orkester šteje okoli 120 izvežbanih in rutiniranih godbenikov ter uživa v državni sloves prvostnega glasbenega korpusa, ki je privabil v »Union« veliko publike, da je bila dvorana prav tako kot na novinarskem koncertu izvrstno zasedena. Vzpored je prinesel na prvem mestu Kalinikovo simfonijo v štirih stavkih. Delo je tipično rusko, ki po fakturi, melodiki, harmoniki in orkestraciji najbolj spominja na Rimski-Korsakova, vendar njegovih vrednot ne dosega. — Izmed del jugoslovanskih skladateljev smo poslušali dr. M. Milojevičev »Srbske vaške scene št. 1« in med mlajšimi hrvatskimi skladatelji izredno nadarjenega Jakova Gotovca »Simfonijsko kolo«, češko muziko je zastopal Antonin Dvořak s svojo simfonično pesnitvijo. »Opoldanska čarovnica«, starejšo rusko pa M. I. Cajkovskij s slavnostno uverturo 1812. Orkester kraljeve garde je vzorno vigran, z vojaško disciplino naštudiran ter je podal navedene skladbe z veliko tehniško izurjenostjo. Uspeh koncerta je bil presenetljiv, koncertantom in njihovemu dirigentu je publika prirejala dolgotrajne ovacije. Zasedbo orkestra kraljeve garde in njegove subvencije bi pa jaz iz srca rad privoščil našemu opernemu orkestru. —c—

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« vabi uljudno vse prijatelje petja na pristop k društvu. Ustanovna (enkrat za vselej) znaša 100 Din, podpornina na leto 15 Din.

Lenka. Na besedilo O. Zupančiča za mešan zbor s klavirjem uglasbil Josip Pavčič, založilo in izdalo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Cena skupni partituri 12 Din, zborovski (posamezni glasovi) 1 Din. Ta mična, šegava skladba je žela na novinarskem koncertu viharne aplavz in jo je moral pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« ponoviti. Pevskim zborom jo toplo priporočamo v nabavo in izvajanje, ker je skladbi efekt zašiguran!

Zadnja dvojna številka »Zborov« izide sredi decembra in prinese moške in mešane zbere skladateljev dr. G. Ipavca, E. Adamiča, L. Zepića, A. Jobsta, V. Mirka, C. Preglja in S. Santla.

Književnost.

ZERANI SPISI IVANA CANKARJA.

(Šesti zvezek.) »Ob zori«, »Življenje in smrt Petra Novljanca«, »Hiša Marije Pomočnice«. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. V Ljubljani 1927. Založila Nova založba. Str. XVI + 360. — Nova založba se je tudi letos držala svojega velikonočnega in božičnega roka ter izdala pred prazniki nadaljnji zvezek Cankarjevih Zbranih spisov, tako da to veliko, zelo lepo opremljeno in slovnično tiskano delo redno napreduje. Šesti zvezek obsega zbirko »Ob zori«, ki je izšla pri Bambergu l. 1908. in v kateri je bil Ivan Cankar združil svoje črtice in novele iz let 1893 — 1902; pesnik sam je označil to delo kot delo »čisto pripovednega značaja«. Nato sledi »Življenje in smrt Petra Novljanca«, prva zgodba iz cukrarnice — mrtvašnice, opis nesrečnega, doraščajočega dečka, ki zabodi v življenje s svojimi sanjami in se upokoji šele ob smrti, ko ugleda beli, nežni obraz matere, ki ga je edina ljubila. Tu se začneja Cankarjeva pesem »sladkega in otožnega hrepenenja«, ki se še krepkeje, pretresljiveje glasi v zadnji povesti tega zvezka, v »Hiši Marije Pomočnice«, kjer štirinajst neozdravljivo bolnih deklet s trdno vero pričakuje v smrti zdravlja in življenja. — Uvod opisuje posamezne stopnje razvoja v pesnikovem duševnem življenju, kakor te zrcalijo iz novel knjige »Ob zori«, in pojasnjuje, kako je Cankar slednjič, po težki notrni krizi, dospel do motiva »hrepenenja«, ki ga poslej tako mnogokrat ponavlja, in do svoje nove forme poetskega idealizma. V opombah je zbran zgodovinski material, ki obravnava postanek vsakega pisateljevega dela in usodo vsake knjige po nje izidu: v teh opombah se razgrinja pred nami zanih trgovin; cena broš. izvodu Din 68, v polplatno vez. Din 84, v polsne vez. Din 110. miva slika naših književnih razmer, ki nas loči od njih komaj dobrih dvajset let, a ki se nam vendar že danes zdijo tako daljne. — Knjiga se dobi v Novi Založbi in vseh osta-

»LJUBLJANSKI ZVON«.

Vsebina zvezka za mesec november: 1. Srečko Kosovel: Pesmi iz zapiščine. (Verzi. — Pogovor z neznanim. — Slabotno srce. — Balada.) 2. Pavel Golija: Večernice. 3. Vladimir Levstik: Hilarij Pernat (konec prih.). 4. R. Maister: Kraški piloti. 5. B. Borko: Borisav Stankovič. 6. Miran Jarc: Prizor iz pesnitve Vergerij. 7. Franjo Čibej: Umetniško ustvarjanje Ivana Cankarja. 8. Joža Lovrenčič: Publius in Hispala (konec prih.). 9. Anton Ocvirk: Ptice v mesečini. 10. Književna poročila. — Srečko Kosovel. Pesmi (Fran Albrecht). — Alojzij Res, Rožice sv. Frančiška (Anton Debeljak). — Prof. St. Stanovje. Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka (Andrej Buhal). — Karel Capek-M. Ignjačević. Makropulosova tajna (Miran Jarc). — Miroslav Hirtz. Novele iz životinj. — skoga seva (A. D.). 11. Kronika. — Opera (Slavko Ostevc). 12. Portret gledališkega igralca Lana Levarja.

Dnevne vesti.

— Proslava našega narodnega praznika v Pragi. V Pragi je bil naš narodni praznik z raznimi prireditvami slavnostno praznovan. Na predvečer se je vršila v gledališču na Kraljevih Vinogradih slavnostna predstava. Vprizorjen je bil »Nikola Zrinjski«. V okviru proslave je bila odprta v Tyrševem domu razstava slik akademičnega slikarja Mike Miljana. V posvetovalnici staromestnega magistrata sta priredila Českoslovaško-jugoslovanska liga in Jugoslovansko Kolo manifestacijsko zborovanje, kateremu so prisostvovali med drugimi naš prakiški poslanik Lazarevič z uradniki poslaništva, generalni konzul Cvjetič, poveljnik praške garnizije general Švara, generalni inspektor Podnaski, bivši minister dr. Schiessl in več drugih prijateljev našega naroda. Med drugimi sta govorila na manifestacijskem zborovanju češkoslovaški prosvetni minister dr. Hodža in praški župan dr. Baxa. Pevski zbor praških učiteljev je zapel več pesmi.

— Družba sv. Cirila in Metoda za našo univerzo. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, največja narodna obrambna institucija v Sloveniji, usatnovljena l. 1886, ko je bil naš narod najbolj zapostavljen in mu je pretil pogin vsled potlajevanja po Nemcih, Italijanih in Madžarih, — družba, ki je bila in je čuvala naše narodnosti in njenih mej, ki je rešila na 100 tisoče otrok tujega jarma, ki vrši z neumornim delo prosveto med Slovenci, ki neguje in podpira naše šolstvo, ki vzdržuje v najširših plasteh naroda nacionalno zavest in ponos, ki ni nikdar zgrešila pri svojem kulturnem delovanju cilja in pota, ki vodi k kulturni svetlini vsakega naroda — vseučilišču, kliče: »Roko stran od našega kulturnega ognjišča! Narodno obrambno društvo smo. Vseučilišče je naša nepomembnejša narodna pridobitev, hočemo jo z vsemi močmi čuvati in braniti. Z izgubo vseučilišča bi bil naš narod zelo ponižan. Nič okrnjenega, popolno univerzo zahtevamo! Družbin protest je glas vseh najplemenitejših, nesbičnih rodoljubnih mož in žena v Sloveniji, je jek odmeva vseh onih velmož našega naroda, ki so osnovali družbo, za njo delali in umrli v veri, da zasije nekoč tudi našemu narodu na kulturno prosvetnem polju zvezda vodnica Alma mater.

— Sodniki za novinarske spore. Na podlagi novinarske uredbe bo imenovalo pravosodno ministrstvo v najkrajšem času v vseh večjih mestih posebne sodnike za reševanje sporov med novinarji in lastniki listov.

— Kako postopajo fašisti z našim narodom. V soboto, 19. novembra ob 22. uri je v bližini Križišča pri Rauberkomandi patrolirala patrila fašistovske milice. Mimo patrole je v spremstvu svojih dveh bratov prišel popolnoma gluhomu delavcu Lojze Frelic, Slovenec iz Ločice v vipavski dolini. Ker se Frelich na klic patrole ni ustavil, sta dva milicnika iz neposredne bližine oddala na gluhomu šest streliv. Eden ga je zadel na roki, ostalih pet pa v prsa. Milicniki so odvedli ranjenega Frelicha do vojašnice na Rauberkomandi, kjer je vsled notranje izkrvavitve izdihnil. Zdravniške pomoči ni bilo. Frelicha sta na mrtvačnem odru v Postojni ves čas čuvala dva karabinerja. Tudi pogreb sta spremljala karabinerja, ker so se oblasti bali upravičenih demonstracij prebivalstva radi tega nečloveškega umora.

— Razpisana poštarstva mesta. Razpisuje se služba pogodbenega poštara pri pošti Sv. Urban pri Ptuj (III-2). Jamčevina 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6600 Din, doklada (50 odst. redne plače) 3300 Din, za prenašanje pošte 2496 Din, za selsko dostavljanje 5772 Din. — Razpisuje se nadalju služba pogodbenega poštara pri pošti Ivanjci (III-3) Jamčevina 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6000 Din, doklada (50 odst. redne plače) 3000 Din, za telegraf in telefon 360 Din, za prenašanje pošte 3120 Din, za selsko dostavljanje 7488 Din. — Prošnje s prilogami naj se pošljejo na pošto ravnateljstvo v Ljubljani do 15. decembra 1927.

— Avstrijski konzul v Ljubljani dr. Pleinert je odšel na šestdnevni dopust. Za časa odsotnosti ga nadomestuje g. Stratner.

— Promocije. Na zagrebški univerzi sta bila promovirana za doktorja vsega zdravilstva medicina Karol Petrič in Stane Lutman.

— Pri Vrhu so našli vrelce mineralne vode. V bližini tovarne za škrob pri Vrhu so našli te dni ob priliki vrtanja arzezijskega vodnjaka na mineralno vodo in na gorečo pline. O zadevi se poročajo sledeče podrobnosti. Pri vrtanju so našli med drugim na plast premoga. V globlini 200 m so našli vodo. Ko so jo delavci poskusili, so ugotovili, da vsebuje stopljen galun ter da diši po žveplu. Mineralna voda je tekla z brzino 160 do 170 litrov na minuto. Slučajno je vrgel eden od delavcev v vodo gorečo cigareto. Voda se je užgala. Med delavci je izbruhnila panika. Mislili so, da gre za petrolejski vrelce. Govorica se je razširila po vsem mestu. Na lice mesta so prihitele velike množice ljudstva, ki so si hoteli čudo ogledati. Ker so se bali ljudje, da izbruhne požar, so alarmirali celo gasilce. Kmalu se je izkazalo, da ne gre za petrolej, temveč za mineralno vodo, ki vsebuje gorljive pline, ki so se razvili najbrže v velikih močvirjih, ki so se nahajali sivočasno v okolici Vrha. Tudi ni izključena možnost, da izvirajo plini iz podzemskih rogov, ki so v zvezi s petrolejskimi polji na Sedmograškem in v Rumuniji. Vodo so poslali v svrhu analize v Novi Sad. Če vsebuje dovolj mineralnih snovi, se zgradi v Vrhu lahko mineralna kopališče. Razmišlja se tudi o eksploataciji gorljivih plinov. Seveda pa bi bilo treba v to svrhu investirati znaten kapital. Da se stvar razčisti, bo treba vrtati najmanj še 100 m globoko.

— Madjarski rezervni oficir pokopan v Jugoslaviji z vojaškimi častmi. V Budimpešti je umrl pred par dnevi gimnazijski ravnatelj in madjarski rezervni oficir Ferencz Miklosy. Miklosy je izrazil v svojem testamentu željo, da naj se ga pokoplje v njegovem rojstnem mestu Vrhu. To se je tudi zgodilo. Ker je bil madjarski rezervni oficir, so ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi.

— Oblastni urad za posredovanje dela privatnih nameščenec v Ljubljani. Gledališka ulica šte. 8, ima v evidenci sledeče službe iskajoče moči: 11 trgovskih pomočnikov in prodajalk raznih strok, 4 blagajničarke, 3 izločbene aranžerje, 4 trgovske potnike, 9 knjigovodkinj, bilancistov in pomožnih, 11 korespondentov v raznih jezikih, 5 trgovskih poslovođij raznih strok, 6 pisarniških uradnikov, 2 obratovodje za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 3 pomožnih carinskih posrednikov, 4 praktikante za urade, 9 kontoristinj, 10 skladiščnikov, 5 steno-grafin v raznih jezikih, 1 rudarskega geometra, 2 drogarista, 3 tehničnih risarjev, 2 elektrotehnična uradnika, 1 brodograditelj, 3 šumarske uradnike, 3 laborante za proizvodnjo spirita. — Vsa p. n. podjetja se naprošajo, da se v slučaju potrebe izvežbanih delovnih sil iz vrst privatnega nameščenstva obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, za delodajalce kot delojemalce popolnoma brezplačno.

— Ne vračajte naših dopisov, ki smo jih primorani Vam pošiljati radi neizmerne bede. Zavedamo se Vaših težkoč v borbi za življenski obstanek, a vendar je še v Vaši moči, da pomagale nam najbednejšim. Vsak najmanjši dar v blagu ali denarju bomo hvaležno sprejeli. Spominjajte se nas zlasti pred Božičem, da pripravite vsaj malo veselja nam najbednejšim slepim. — Milodare sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana Wolfova ulica 12.

— V Ljubljanski župi JPZ včlanjena družba obveščamo, da se vrši v Zagrebu od 8. do 10. decembra 1927 letni redni občni zbor, kamor naj družstva pošljejo v smislu zveznih pravil po dva zastopnika. Ako bi katero društvo iz kakršnihkoli vzrokov ne moglo poslati v Zagreb zastopnikov, naj pošlje nemudoma odboru Ljubljanske župe pismo izjavo, da je zamore na občnem zboru zastopati kako drugo včlanjeno društvo.

— Močan potres v Italiji. V mestu Castello v Italiji čutili že štiri dni nepretrgano precej močne potresne sunke. Potres je povzročil znatno materielno škodo.

— Kaspiško morje zamrznilo. Na Kaspiškem morju je zavladala ostra zima. V sled mraza je morje zamrznilo. Več ribiških ladij je zamrznilo sredi morja tako, da se nemorejo nikamor premakniti. Na ladjah se je nahajalo okoli 4000 ribičev. Okoli 2000 so jih rešila doslej letala, ki oskrbujejo ponesrečence tudi z živili. Do ponesrečencev je namreč mogoče priti samo z letali.

— Velika železniška nesreča v Angliji. Pri Dockerville-u je prišlo te dni do karambolaže med dvema vlakoma. 6 oseb je mrtvih, preko 20 težko ranjenih.

— Erupcija vulkana na Kamčadki. Iz Moskve poročajo: Vulkan Karimen na polotoku Kamčadki je pričel nenadoma bljuvati. Erupcija je tako močna, da se vali lava podrguri kilometer daleč.

— Lopov Blumenstein je ogoljufal Madjarsko, Rumunsko, Českoslovaško in Jugoslavijo za 400 do 500 milijonov francoskih frankov. Prilvalne osebe ni oškodoval nobene. S svojimi mahinacijami je pričel že leta 1925. Njegovo premoženje na Dunaju je zaplenjeno. V kratkem bo zaplenjeno tudi vse njegovo premoženje v Budimpešti.

— Proces proti tajniku našega poslaništva v Rimu končan. Kot smo sivočasno poročali, je bil obsojen v Beogradu bivši tajnik našega poslaništva v Rimu Vojislav Vujić radi poverbe 35.000 lir (okoli 100 tisoč dinarjev) na 15 let težke ječe. Vujić, ki se je zagovarjal s trditvijo, da poverbe je vsote ni porabil za svoje luksurično življenje, temveč jo je dal nekemu italijanskemu diplomatu, da bi mu preskrbel gotove važne dokumente, se je zoper obsodbo pritožil. Te dni se je vršila v zadevi razprava pred kaspijskim sodiščem v Beogradu. Vujićev zagovor ni držal, ker Vujić za svojo trditev ni mogel nuditi prav nobenega dokaza, vendar pa je kaspijsko sodišče z ozirom na to, da prvoinstančno sodišče pri odmeri kazni ni vpoštevalo olajševalnih okoliščin Vujićeve dosedanje neoporečnosti in priznanja, kazen na 10 let znižalo.

— Student s 6 kilogrami cijankalija. V Lvovu so aretirali te dni študenta politehniške, komuniste Alberta Weissbergerja, ker so našli ob priliki neke hišne preiskave v njegovem stanovanju 6 kilogramov cijankalija. — Samomor usmiljenec. Iz Budimpešte poročajo: V bližini Kristaya se je vrgla te dni neka usmiljenka pod vlak. Na vlak je morala čakati skoraj vso noč. Strašno razmesarjena je obležala na mestu mrtva. Vzrok samomora ni znan.

— Zdravnik izvršil radi nedovoljene operacije samomor. Te dni se je dunajski zdravnik za ženske bolezni dr. Emil Spitzer zastopil z morfiljem. Dr. Spitzer je bil znan kot jako spreten operater ter je bil splošno priljubljen in spoštovan. V smrt ga je gnalo dejstvo, da je morala iskati ena od njegovih pacientinj vsled ponesrečene odprave ploda pomoči v bolnici, vsled česar je bil ovaden dr. Spitzer državnemu pravdnistvu.

— 16leten deček zadavil radi klofute žensko. Te dni so našli v Debrečinu hišnico Kisovo na vratih njenega stanovanja obešeno. Obdukcija je ugotovila, da je bila Kisova najpreje zadavljena, nato pa mrtva obešena. Na prsih so našli zdravniški sledove ugrizev, na licih pa več prask. Policijska poizvedovanja so ugotovila, da je umoril in obesil Kisovo neki 16letni fantalin, ker ga je oklofuta. Aretiran, je zločinec svoj čin priznal. Izpovedal je, da je navalil na Kisovo po prejeti klofuti z bokserjem, jo pobil na tla, odpel svoj hladni jermen ter ženo zadavil, nakar jo je, da bi fingiral samomor, obesil na žebelj na vratih.

— Dunajski atentator — hermafrodit. Iz Dunaja poročajo. Na odredbo preiskovalnega sodnika so preiskali Strebingerja, ki je izvršil atentat na dunajskega župana, psihijatri. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je lopov hermafrodit, duševno pa normalen.

Ljubljana.

1— Odlični gost v Ljubljani. V Ljubljano je prispel bivši dolgoletni konzul čehoslovaške republike v Ljubljani dr. Otokar Beneš, znan velik prijatelj našega naroda. G. dr. Beneš se je ustavil v Ljubljani na potu na svoje novo službeno mesto v svrhu, da obišče svoje številne znance in prijatelje. G. dr. Beneš je imenovan za čehoslovaškega generalnega konzula v Bombayu. Dobrega prijatelja našega naroda ob priliki njegovega obiska v Ljubljani iskreno pozdravljamo.

1— ZOO v Ljubljani. Kakor se nam poroča, se snuje v Sloveniji društvo z namenom ustanoviti in vzdrževati v Ljubljani zoološki vrt, ki naj bi gojil živali domače favne in seznanjal na ta način najširše sloje z našim živalstvom. Vlada je pravila že potrdila in se vrši ustanovni občni zbor društva v torek, 6. decembra ob pol 9. zvečer v restavraciji hotela »Slon«. — Vsi ljubitelji narave so na ta važen sestanek kar najpristrčneje vabljeni.

1— V ponedeljek, 5. t. m. se prične umetno izsuševanje hiš, ki jih zida mestna občina za artiljerijsko vojašnico.

1— Miklavžev večer Ljubljanskega Sokola. V ponedeljek 5. t. m. priredi Ljubljanski Sokol v Narodnem domu Miklavžev večer. Vse priprave za čim lepši uspeh tega večera so dogotovljene. Po obdaritvi bo prosta zabava in ples. Sprejemanje daril in predprajanja vstopnic se vrši v društveni pisarni v Narodnem domu v ponedeljek 5. t. m. od 10. do 7. ure zvečer. — Pričetek za otroke ob 5. (petih) polpodne, za odrasle ob 8. uri zvečer.

— Volnene nogavice, čemperje, ovratnike, žepne robce, kravate in naramnice najfinejše kvalitete po solidnih cenah za Miklavževa darila pri Frane Pavlin-u, Gradišče šte. 3.

Maribor.

m— Ljudska univerza v Mariboru. Radi Miklavževega večera se premesti predavanje od ponedeljka na torek 6. decembra (8. uri) in sicer razpravlja obl. referent g. dr. Jurečko o vlezanimivni temi: Duševne bolezni in kriminalistika. Naš sodni izvedenec bo pretresal problem kdaj in koliko se zmanjša individ. odgovornost vsled duševnih bolezni in kako vlogo igrajo poslednje v sodni praksi. — V petek 9. decembra: g. upravitelj Skala: »Duševne bolezni in vzgoja duševno zaostalih doma in v šoli. — V Studencih (deška šola) bo prireditev izjemoma namesto v torek v sredo 7. decembra ob pol 7. uri zvečer. — Na podlagi lepih barvnatih skioptičnih slik bo nas g. prof. dr. Kotnik popeljal v največje mesto Evrope — v London razkazal tamkajšnje velike znamenitosti in velemestno življenje.

m— Koncert Zika v Mariboru. Na svojem današnjem koncertu, za katerega vlada v Mariboru izredno zanimanje, bodo Zikovi igrali Haydnov godalni kvartet v G-molu, nadalje znamenito Škerjančevto Sonatino da camera, ki je bila vsepovod izredno simpatično sprejeta in Sukov godalni kvartet v B-duru. Preostale vstopnice se dobe v predpraj in na večer pri blagajni. Zikovce mora vsakdo slišati.

Celje.

c— Resolucijo zoper ukinitve ljubljanske univerze je podpisalo 14 celjskih kulturnih društev in sorodnih organizacij; Narodna obrana je podpis odklonila.

c— Kulturni pododsek delavske zbornice v Celju priredi knjigovodski tečaj. Prvi sestanek ima v ponedeljek 5. t. m. v prostorih trgovske šole v Celju (druga soba v pritličju, levo). Tečaj je brezplačen in bode zainteresirani udeleženci mogli dobiti osnovne pojme o knjigovodstvu, ne da bi bili op tem tečaju usposobljeni za uradnike.

c— Torišče družabnega življenja v Celju je kavarna Evropa. Posečajo jo brez razlike strank skoro vsi Celjani in tudi tujei učestvijo poljske in dunajske žide. Ker slove kavarne kot slovenska, ne zahajajo vanjo oni Celjani, ki govore mesto was — bas in mesto willst — bist. Poleg tega, da kuhajo izborni kavo, da je postrzeba kar najbolj točna, imaš v kavarni na razpolago nešteto časopisov iz srednje in zapadne Evrope in leposlovne revije. Skratka, kavarna je comme il faut! Sedaj se pa ugnezdil neka navada: rezervirati mize. Sedem na udoben sedež za mramornato mizo in že me natakak taktiko opozori, da je miza rezervirana stalno za profesorje. Od začudenja mi je sape zmanjalo; tako ločeno od vulgusa šotoriji. Končno pa sem se iz spoštovanja pred šolsko učenostjo umaknil. Mojim naslednikom se je ravno tako zgodilo, le g. državni pravdnik je vztrajal in prav je imel.

IZ MINISTRSTVA PROSVETE, BEOGRAD.

Ministrski svet je sprejel sledeče slovenske učitelje v službo naše države kot kontraktualne uradnike: Marijo Lapajne, Zorko Demartin, Zorko Marčelja, Bogomilo Marčelja, Marka Sebeliča, Ivana Ribariča, Marka Mgoroviča, Zdenko Bloudek, Cirila Kafola, Ljudmilo Kafol, Frana Venturinja, Frana Kramerja, Katarino Sušelj, Antona Basa, Ano Frankovič, Milko Podgornik, Marijo Mahnič, Marijo Vidmar, Marijo Tolstovršnik, Maksimiljano Gross, Ljudmilo Rebek, Antona Skrobina, S. Avguštin Nežo Pavel, Silvo Menari-Neufeld, Ivo Varnijano, Anico Varnijar, Franjo Mačkovšek, Faniko Balanč, Ivana Mateliča, Berto Spazzapan - Marolt, Milko Turk.

Ostavko na državno službo vsled odslužive vojaške službe so podali sledeči učitelji: Bajde Viktor, Sekirnik Maks, Miklavec Slavko, Krepek Drago.

V državno službo so sprejeti sledeči abiturijenti in abiturientke: Perčič Antonija v Buče, srez Šmarč pri Jelšah; Vinko Guma v Motnik, srez Kamnik; Laura Puhalič v Kastav; Terezija Slibar v Toplice, srez Novo mesto; Angela Šurek v Sv. Martin na Pohorje; Marija Šobar pri Sv. Rupertu, srez Maribor, levi breg; Ivana Avbelj, za otroško vrtinarico na II. mestni otroški vrt v Ljubljani.

Otvoritev novih vzporednic in razredov: V Zgonji Šiški, srez, Ljubljana okol. se otvori otroški vrt; K otroškemu vrtu v Šoštanju se otvori vzporednica; na osnovni šoli v Senčurju se otvori vzporednica; osnovna šola v Izlakah se razširi v trirazrednico.

Premešeni so sledeči učitelji-ice: Pahor Marija v Sv. Duh, srez Logatec, Marija Čadež v Duplje, srez Kranj, Marija Čerta v Orehovo, srez Novo mesto; Franja Žitnik v Zagorje ob Savi, Amalija Labič v Planino pri Rakeku.

DVE TRAGEDIJI V LJUBLJANI.

Pri gospe Kogojevi, v III. nadstropju hiše št. 2 na Jurčičevem trgu je stanoval že kaka dva meseca 32-leten učitelj. V soboto proti jutru je pripeljal seboj neko gospo, s katero so ga družile srčne vezi.

Okoli 4. zjutraj so čuli nekateri prebivalci omenjene hiše in sosednjih težak padec, ki mu je sledil pitajen krik. V Židovski stezi št. 6 stanujoči pek Smrke je vstal ter šel pogledat, kaj se je zgodilo. V ozkem prostoru nad dvorišnim traktom hiše Jurčičev trg št. 2 in dvorišno stavbo sosednje hiše na levi je opazil na tleh v mlaki krvi neznanega mu gospoda in neznanu gospodično. Gospod je ležal nepremično v globoki nezavesti, dočim je dajala dama od sebe še znake življenja.

Pekovski mojster Smrke je hitel na ulico ter obvestil policijskega stražnika. Stražnik je obvestil potem, ko se je prepričal, da so navedbe g. Smrkeja resnične, rešilno postajo, nakar je prišel rešilni voz. S težavo so spravili gospoda in damo iz okoli štiri metre dolgega in dober meter širokega medzidja ter ju odpeljali.

Stanje kandidatov samomora je sicer opasno, vendar pa ostaneta najbrže pri življenju. Dasi sta skočila iz tretjega nadstropja, poškodbe niso tako nevarne kot se govori in piše. Najboljši dokaz za to je, da znaša temperatura enega kot drugega samo 37 stopinj in par desetink, da se oba z obiskovalci razgovarjata in da je pušil gospod včeraj popoldne celo cigareto.

O vzroku samomora se navaja vse mogoče, senzacija željni listi pišejo o »skrivnostnem samomorilnem poizkusu« itd. Ker pišejo drugi o stvari, smo primorani pisati tudi mi, dasi se nam posebno spričo dejstva, da ostaneta samomorilna kandidata najbrže pri življenju ne zdi umestno, da se razpravljajo take stvari in javnosti in dasi smo bolje informirani nego kdorkoli.

NEPOJASNJENA SMRT ZAKONSKE DVOJICE.

Stanovalci v mestni plinarni so predvečerašnjem opazili, da ves dan nihče ni vzel časopisa, ki ga je pustila zjutraj raznašalka na kljuki stanovanja upokojenega delovodje plinarne Kende. Ker se jim je zdela stvar sumljiva, so obvestili oseboje plinarne, da se je ulegla pripetiti v stanovanju kaka nesreča. Nato je poiskal uslužbenec Sluga lestivo ter jo pristavil k oknu kopalnice v I. nadstropju se nahajajočega Kendovega stanovanja. Ko je pogledal skozi okno, je bil tako izmeden, da je kar omahnil in bi bil kmalu padel iz lestve. Ko je prilezel doli, je povedal doli stoječim ljudem, da je videl v kopalnici gospo Kendo popolnoma golo na stolu, poleg nje pa njenega moža, ki je ležal oblečen na tleh, oba navidežno mrtva. Pripomnil je, da prihaja pri špranji okna plin. O zadevi je bila obveščena policijska direkcija, ki je poslala na lice mesta komisijo. Policijski zdravnik je ugotovil, da sta bila zakonca Kenda zastrupljena s plinom. Če gre za skupen samomor ali pa za nesrečo, doslej ni bilo mogoče ugotoviti in najbrže tudi nikdar ne bo.

VESTI Z DUNAJA.

Prvega decembra ima dunajska naša kolonija sv. mašo v katoliški cerkvi pri Uršulinkah v Johannesgasse, enako v pravoslavni cerkvi v Veithgasse. — Zvečer je v kavarni »Arkaden« — »zabavno večje sa igrankom«, kar priredi akademsko društvo »Sloga«.

Dne 10. decembra bo poslovilni večer naše dunajske kolonije na čast poslaniku dr. Milanu Milojeviću in njegove soproge Jelene. Kako sta bila priljubljena v koru diplomatov, je pokazal poslovilni večer vse diplomate, je pokazal poslovilni večer vseh diplomatov, so vsi diplomatje tako odlično počastili našega zastopnika na Dunaju. Gospod poslanik je sicer v svoji skromnosti odgovoril na nagovor dojena diplomatskega kora, da smatra to počast bolj za počaščenje njegove domovine, ali to povsem ne drži. Tako počaščenje naše domovine bi se bilo lahko že večkrat izvršilo, pa se ni, — to se je zgodilo

Telovniki za dame in gospode. — Zemperji, puloverji, kostumi.

matov v hotelu Imperial. To je bil prvi slučaj, šele pod sedanjim poslanikom. Zato je res, da je diplomatski kor vzel na tako sijajen način slovo od sedanjega poslanika in njegove gospe soproge, ki smo jo v naših dunajskih dopisih že večkrat pohvalno omenjali. — a to priliko pripravlja naša kolonija prav lep spominček. Več bomo poročali o tem večeru.

Dne 17. dec. bo pa na poslanstvu sestanek naše kolonije v počast rojstnega dne našega kralja. Tudi to bo prilika, da bomo poročali nekaj zanimivih vestij.

Ze zdaj pa se delajo priprave za Svetosavsko besedo, ki bo še pod pokroviteljstvom sedanjega poslanika. Veselica bo v znanem Kursalonu, enem najelegantnejših poslopij na Ringu. Sodelovali bodo odlični umetniki. A. G.

To in ono.

Najdaljše razkritje ljubezni.

Sedemnajstletna gospodična Irena Castello v Chicagu je postala neprostovoljno brez noč slavn. Deklica se namreč lahko ponaša s tem, da je bila deležna najdaljšega razkritja ljubezni na svetu. Avtor sedi pa pač za zamreženimi okni. Stvar je bila sledeča. 21-letni tehnik Pavel Palace, ki je bil v lepo deklico do ušes zateleban, je povabil objekt

svoje vroče ljubezni na izprehod v avtomobilu po mestnih ulicah. V tesnem taksiju je pričel mladenič dekletu takoj razkrivati svojo ljubezen ter rotiti deklico, da naj mu obljubi, da ga poroči. Soforju je pa zaljubljeni fant naročil, da naj vozi po mestu, dokler mu ne reče, da je dovolj, pa najsi traja vožnja še tako dolgo. Sofer je ubogal ter vozil parček po mestu celih 18 ur. Ustavil se je samo v slučaju potrebe za hip pri kakem bencinskem tanku. Ves ta čas je razkrival Palace dekletu svojo ljubezen ter jo rotil, da naj privoli v zakonsko zvezo z njim. Zaman mu je odgovarjala deklica zopet in zopet, da je še premlada in da ima njen oboževalec nekoliko preskromne dohodke. Zaman je tožila deklica, da je lačna in da bodo njeni stariši v skrbeh, kje je ostala toliko časa. Z revolverjem v roki je prisilil Palace deklico, da ga je poslušala. Po 18-urni vožnji je dal končno ustaviti avtomobil pred hišo svoje sestre, narkar je nadaljeval z zatrjevanjem svoje ljubezni v stanovanju svoje sestre. Medtem pa so prijavili stariši deklice policiji, da je deklica izginila. Pripomnili so, da sumijo, da jo je mladi tehnik ugrabil. Zato se je pojavila v stanovanju prav kmalu policija. Mladi tehnik je bil aretiran. Izročili so ga sodišču, kjer se je moral zagovarjati radi hudodelstva utesnitve osebne svobode in radi goljufije zato, ker ni mogel plačati soforju zahte-

vanih 80 dolarjev (okoli 5000 dinarjev) za vožnjo.

KRVAV ZLOČIN PIJANEGA POLICIJSKEGA STRAZNIKA.

Iz Novega Sada poročajo: V Temerinu se je odigral te dni grozen krvav zločin. Občinski beležnik X je prišel v spremstvu policijskega stražnika Danila Cerrosi v Temerin obiskat svoje znanca in prijatelje. Med tem ko je bil občinski beležnik na obisku, se je čudni policijski stražnik v gostilni tako napil, da je kar podivjal. Na cesti je napadel nekega katoliškega duhovnika, ki se ga je pa rešil z naglim begom. Besen je navadil nato pijanec na nekega kmeta, ki je prišel slučajno mimo. Tudi kmetič je zbežal. Skril se je v bližini v neko hišo, kjer je bil ravno ples. Cerovski je drl za njim. V slepi besnosti je oddal med plesalce več strelcev. V paničnem strahu so se plesalci razkropili na vse strani, dva od njih pa sta obležala težko poškodovana v mlaki krvi. Divji policaj je oddal nato še par strelcev, nakar so prihiteli orožniki, ki so rabijalnega pijanca le s težavo premagali in utaknili v luknjo.

Streli med gledališko predstavo v Pragi. Pri eni od zadnjih gledaliških predstav v Pragi sta počila nenadoma iz prostora za gledalce dva strela. Igralci

so imeli toliko pričujočnosti duha, da so predstavo nadaljevali, ko da se ni nič zgodilo, tako da je mislilo občinstvo, da spadajo streli k igri. S tem je bila preprečena panika, ki bi bila imela lahko katastrofalne posledice. Kmalu nato ko so padli streli, je policija moža z revolverjem aretirala. V istem trenutku je padel zastor. Dramaturg je stopil na rampo, ter izjavil, da je streljal možakar iz navadne otrbočje pištole in da gre samo za nenavadno demonstracijo odklonjenega avtorja, nemškega pisatelja Antona Entricha. Zaslišan je izjavil Entrich, da je uprizoril škandal zato, ker leže pri vseh praških gledaliških ravnanstvih njegova dramatična dela, ki jih pa nočejo nikjer uprizoriti. Entrich, ki je pomožni delavec v neki tovarni za porcelan v bližini Karlovih Varov je prišel v Prago z namenom, da protestira s streli zoper dejstvo, da se uprizarjajo na praškem gledališču samo dela avtorjev iz Nemčije, ne pa tudi dela čehoslovaških Nemcev.

Mja Erenburg:

96

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Juk - Zabotko, ki mu je pogovor že presejal, je nestrpnno potegnili verižico iz medaljona, ki ga je Aglaja nosila na vratu.

— To-le mi daj! Ali je zlato,
— To je moja hčerka, Sašenjka. Umrla mi je. Ne morem ti tega dati.

— Kar hitro mi daj! Kar je tam narisano bom že oddrgnil.

Velblod je šel skozi puščavo. Aglaja je šla k Andreju. Snela je medaljon, nežno poljubila portret svoje hčerke in ga oddala Juk - Zabotku. Tedaj je začutila, da se za večno loči od Sašenjke. To je bila druga smrt otroka. Zdaj so jo oropali deteta. Aglaja je začela pokrikovati. Spočetka tiho, potem pa vedno bolj glasno. Juk - Zabotko je zaman nanjo kričal:

— Coprnica, molči! Slišali te bodo!

Aglaja ni imela več moči. Dobila je običajen napad. Meglena luna je mirno visela na nebu. V vlažnem gozdu so gomazele žabe. Aglaja je kričala. Tedaj jo je Juk - Zabotko v jezi sunil z velikim svojim škornjem. V gozdu je postalo tiho. Samo veje so stokale,

ki jih je na svoji poti domov razgibal pošteno prisluzivši si svojo večerjo Juk - Zabotko.

38.

Pašteta bo z gomoljkami.

Maj je v Parizu čudovito lep. Vse šmarnice, ki cveto v gozdovih, v Bretanji, v Savoiji in v Pirenejih se zidejo na pariških ulicah in Pariz postane mesto šmarnic. V maju se še celo Parižanke mogoče ne parfimirajo, ker že brez parfumov diše tako ko ves Pariz. V maju se ves Pariz veseli. Delavci razvijejo svoje zastave in gredo na ulice prepevati svoje pesmi. Financisti se vozijo v Long Champ na konjske dirke. V tolmunih luksemburškega parka spuščajo otroci cela brodovlja pisanih ladij. Ženske se zaljubljujejo in vsako minuto pogledujejo na uro, da ne zamude sestanka, — hotele ugajati svojim vzljubljenim, vsak dan spreminjajo frizure.

Šmarnice pa dišijo...

Šmarnice so bile tudi na mizi odvetnika Amédę Gourmota in so ga silno motile, kakor sploh moti cvetje zaposlene ljudi. Gospod Gourmot je bil mlad in še ni bil znan. Svojo karijero je šele začel. Zato pa tudi šmarnice niso bile od kake bogate oboževalke, marveč mu jih je prinesla njegova ljubovnica Marie, strojepiska v »Crédit Lyonnais«. Tudi zdaj je gospod Gourmot mislil na Marie, ki mu je kaj srečno prinesla šmarnice in ga tako prisilila, da je ves čas nanjo mislil. Kljub vsemu je pa to le mimogrede in kakor hitro se bo gospod Gourmot postavil na lastne noge, bo seveda zapustil svojo Marie. Tedaj se bo povzpela na višjo stopnjo in stopil v zvezo s pravo elegantno damo, s kakor artistko ali pa z mlado svetsko ženo. Predvsem se je treba povzpeti. Zato pa mora delati.

Gospod Gourmot je začel sestavljati konspekt jutrišnjega svojega govora, ki ga je razdelil na tri dele: izpodbijanje dokazov, lasna verzija umora in pa tretji, glavni zanj najvažnejši del — socijalno in psihologično opravičenje storjenega zločina. Govor je premislil po vseh pravih klasičnih govornikov. Pašteta je bila gotova, manjkalo mu je samo še gomoljk. V celem konspektu ni bilo niti enega živega obraza, ki bi se ga lahko oprijel. Vidi se, da mu pri naklonitvi te zadeve niso bili preveč naklonjeni. Ali je mogoče prijetno zagovarjati zločinca, glede katerega časopisi lahko mirno naberejo sodbo, ne da bi čakali na zvonec poročevalca?

Edino oprostitev bi gospodu Gourmotu lahko pomagala. V tem slučaju bi pa za oprostitev bil potreben človek. Ko bi mu bil ta nestvor vsaj kolikor toliko zaupal, ko bi mu bil vsaj kaj povedal iz svoje mladosti! Težke rodbinske razmere, zanemarjena vzgoja, dedna obremenjenost, strašni spomini iz detstva. Vse to bi bilo nekaj za govor. Obdolženec je bil pa prav izjemen, prava, živa ilustracija Lombrozove teorije. In res ima njegov klient odvisla ušesa, pogled izpod čela in je topo zakrknjen.

Odvetnik si je na vse načine prizadeval, da bi dobil od morilca kak odgovor glede ženske, s katero se je ta sprehajal po bulvarju Kléber. Iskal je za svoj govor romantično podlago. Ljubezen, pohlep po oblasti nad žensko, zločin — to je ogrodje za marsikateri vzorni začetni govor iz zbirke sodnih krestomatij. Če že ni upati na oprostitev, bi bilo dobro, da se vsaj v avditoriju doseže histerično ihtenje. Ženska histerija je za odvetnika — začetnika isto, ko šopki za plesalke ali pevke. Pa tudi to bo gospod Gourmot težko dosegel. Govor je gotov, pa je brez začimbe, pašteta je pa brez gomoljk; niti otroških spominov ni, niti romantične podlage, kaj šele krščanskega kesanja!

(Dolje prih.)

„DISK OBOLOS“

Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Specijalna trgovina sportnih potrebščin.

Zimsko ortne potrebščine, smuči, sanke, stremen, krplice in palice vseh vrst. Veli o Mikla ževa izbora sank za otroke. Sprejemajo se smuči v res strokovnjaško popravilo. Montaža stremen.

Otvoritev dne 4. decembra 1927.

Veliko Labiro

v line ih opic, puloverjev vsa kovrsnih luz. perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta.

Praške

Dunajske

Domače

Novosti

— Širite —
»Narodni Dnevnik«!

MALI OGLASI.

Za vsake besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Drva - čebin

Wollfova 1/II. - telefon 144

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača se dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.

»Germisan«

najboljše sredstvo za luženje semen 18% razstopine zadostuje za varovanje proti sneti in bilnih boleznih. Dr. A. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva ulica 6.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Pošt. ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

LJUBLJANA, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.